

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce:	Šlechtické znaky na stavebních památkách v okrese Rychnov nad Kněžnou
Studijní obor:	Prezentace a ochrana kulturního dědictví
Autor/ka práce:	Jan Eršil
Vedoucí práce:	prof. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.
Oponent práce:	doc. PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Bakalářská práce (137 ns.) Jana Eršila náleží do souboru prací studentů oboru Prezentace a ochrana kulturního dědictví vedených prof. Ondřejem Felcmanem, zaměřených na plošnou inventarizaci šlechtických znaků na kulturních památkách v jednotlivých okresech České republiky. Vychází tak ze zavedené koncepce, struktury a metodologie. Okres Rychnov nad Kněžnou je nicméně množstvím dochovaných šlechtických znaků mimořádný.

Za základ pro orientaci v oblasti šlechtických znaků autor využil standardní práce a příručky autorů M. Myslivečka, J. Pelanta, P. Maška, J. Halady, K. Kuči, A. Sedláčka a E. Pocheho a rovněž relevantní regionální literaturu. Využíval také předchozí práce vzešlé ze semináře prof. Felcmana. Autor využíval terénního výzkumu, většinu památek osobně zdokumentoval a následně provedl heraldickou analýzu. V textu svá zjištění strukturoval dle vzorce: obec – památka – znak – rod, přičemž jádro tvoří analýzy znaků provedené jednotně od „zjištění doby vzniku znaku, materiálu, z něhož byl znak zhotoven, popsání jeho podoby a přiřazení k rodu, jemuž patří“. Průběžně nečísluje jednotlivé znaky, ale památky. Seznam použité literatury je poněkud nevhodně řazen až za první část příloh (grafy a tabulky). Matoucí je odkazování na historické medailony opakovaně zastoupených šlechtických rodů, které nejsou vždy uvedeny za popisem prvního znaku daného rodu, ale jaksí nahodile (nebo jsem jejich systém neprohlédl). Tyto pasáže by také zřejmě měly být stručnější, zvláště, když se mnohdy opírají o jediný zdroj. Na s. 22 se neuvádí odkud je převzat pláněk kostela v Bílém Újezdu. Na s. 30 je faktická mýlka o údajných habsburských sourozencích Karlu V. a Ferdinandu II.

Celkově je v práci analyzováno 133 znaků nacházejících se v 32 současných obcích (nejvíce v Častolovicích). Převažující materiál představuje pískovec. Celkově je zastoupeno 44 rodů (nejčastěji rod Kolovratů). Nejstarší jsou znaky Pernštejnů v Potštejně pocházející z přelomu 15. a 16. století. Nejvíce znaků se v okrese Rychnov nad Kněžnou dochovalo z 18. století. Znaky jsou dále podrobněji klasifikovány (např. 36 znaků z celkového počtu tvoří znaky alianční). Výsledkem je katalog znaků přesahující popisnou rovinu tím, že nabízí podrobný vhled opřený o znalost heraldiky, genealogie a dalších příbuzných disciplín a umožňuje tak celkový pohled na poměry v celém okrese. Práci doplňuje rozsáhlý soubor příloh sestávající z tabulek, grafů a fotografií. Mapy přiloženy nejsou, ani souhrnná přehledná tabulka všech zkoumaných znaků.

V textu se vyskytuje minimum formálních nepřesností (nadpočetné tečky za opakujícími se bibliografickými záznamy, překlep ve jméně „PELANT“), sloh je však místy poněkud minimalistický (srov. např. „Práce usiluje o nalezení a analýzu šlechtických znaků dochovaných na exteriérech stavebních památek okresu Rychnov nad Kněžnou“, „Informace ke znakům byly čerpány z odborné literatury“, „1500 získal Mikuláš Licek panský stav“ atd.). Autor by si měl dávat pozor na nadužívání spojky „ale“.

Shrnutí: Autor splnil zadání práce zpracováním katalogu šlechtických znaků na kulturních památkách v okrese Rychnov nad Kněžnou a jeho bakalářskou práci proto doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 21. května 2021

.....
Zdeněk Beran